

Znaki Rzeczypospolitej Polskiej

Herb Rzeczypospolitej

Zgodnie z art. 28 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej godłem RP jest wizerunek orła białego w koronie w czerwonym polu. Barwami RP są kolory biały z czerwonym, zaś hymnem RP jest Mazurek Dąbrowskiego. To, co określono mianem godła RP jest od 720 lat polskim herbem o nazwie własnej Orzeł Biały..

Jako oficjalny herb całego państwa Orzeł Biały zaczął być używany w 1295 r. przez króla Przemysła II, który po raz pierwszy umieścił ukoronowanego orła na pieczęci majestatowej.

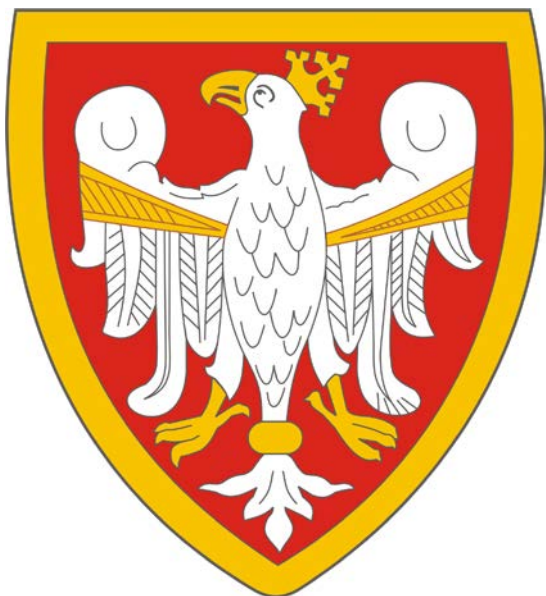

W wyniku unii w Krewie /1385/ zawartej pomiędzy Królestwem Polskim a Wielkim Księstwem Litewskim królem wspólnego państwa zostaje Władysław Jagiełło.

Ten fakt trzeba było zaznaczyć w nowym herbie wspólnego państwa. Odtąd tym herbem przez ponad 500 lat była czterodzielna czerwona tarcza herbowa na której przemiennie znajdował się Orzeł Biały i biała Litewska Pogoń.

W herbie nowego państwa Orzeł Biały symbolizował już nie całe państwo a tylko jego część – Królestwo Polskie zwane potocznie Koroną. Przez kilka stuleci na tym herbie pojawiały się w części centralnej tarczy sercowe z herbami osobistymi królów elekcyjnych. Także forma graficzna Orła Białego, który nadal był herbem Korony Królestwa Polskiego, zmieniała się przez wieki.

1320

1430

1538

1584

1696

1728

Odradzająca się po 123 latach niewoli Rzeczypospolita Polska uchwałą z dnia 1 sierpnia 1919 roku przyjęła za swój herb Orła Białego w kształcie zbliżonym do orłów z końca XVIII w.

W 1927 roku jego stylistyka została zmieniona wg projektu architekta Zygmunta Kamińskiego. Niestety nie znał on zasad heraldyki i popełnił szereg podstawowych błędów. Na skrzydłach umieścił przepaskę, która od drugiej połowy XVI w. nie występowała już na żadnych wizerunkach godła naszego herbu. Na domiar złego przepaskę zakończył gwiazdkami, a nie trójliściami oraz nadał jej barwę orła, podczas gdy przepaska zawsze była złota (żółta). Łapy poniżej upierzenia były zawsze złote (żółte), a Kamiński zmienił je na białe, pozostawiając tylko żółte pazury. Bardzo poważnym błędem jest również wizerunek korony. Brakuje prześwitów (barwy czerwonej) między kwiatonami korony w kształcie lili, co sprawia, że jest to lita obręcz z trzema wierzchołkami. Takiej korony nigdy nie było ani w rzeczywistości, ani w heraldyce..

W 1956 roku Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie udostępnił orła w herbie koroną zamkniętą.

Pomijamy tu lata 1944-1989, w których używany był wprowadzony przez rządy komunistyczne herb z tak zwanym „piastowskim” orłem bez korony, nazwany w konstytucji stalinowskiej z 1952 r. godłem państwowym. W 1990 r. Sejm przyjął ustawę, w której niemal bez zmian przywrócono herb z 1927 r., lecz tak, jak za czasów komuny, nazwał go godłem państwowym.

Barwy Narodowe

Polacy jako nieliczni w świecie mają jasno sprecyzowaną genezę i symbolikę swoich barw narodowych. Mają one pochodzenie heraldyczne, co je wyróżnia wśród symboli innych państw. Są ściśle związane z herbem Królestwa Polskiego – Orłem Białym, jak i herbem Wielkiego Księstwa Litewskiego – Litewska Pogonią, gdyż w swej kolorystyce nawiązują do godła herbu Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Aczkolwiek barwy biało-czerwone jako polskie barwy heraldyczne widniały przez kilka wieków na chorągwi państwowej to jednak symbolem wojska polskiego od czasów panowania dynastii Wettynów do upadku Rzeczypospolitej był kolor biały. Konfederacja Barska miała barwy niebieską i czerwoną, a w czasach Powstania Listopadowego pojawiły się również barwy rewolucji francuskiej (niebieska, biała i czerwona). Na tę niejednorodność znaków narodowych zwrócili uwagę posłowie i sprawą zajął się Sejm Królestwa Polskiego, który w dniu 7 lutego 1831 r. przyjął wiekopomną uchwałę, głoszącą :

Izba Senatorska i Poselska po wysłuchaniu wniosków Komisji sejmowych, zważywszy potrzebę nadania jednostajnej oznaki .pod którą winni łączyć się Polacy postanowiły i stanowią:

Art.1. Kokardę narodową Stanowic będą kolory herbu Królestwa polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego, to jest kolor biały z czerwonym

Art.2 Wszyscy Polacy, a mianowicie wojsko polskie te kolory nosić mają w miejscu, gdzie takowe oznaki dotąd noszonymi były.

Uchwalone przez Sejm kolory nawiązujące w swej kolorystyce do Orła Białego i białej Litewskiej Pogoni oraz do czerwieni ich tarcz herbowych bardzo szybko się upowszechniły . Po upadku Powstania listopadowego przejęte od wojska przez cywilów, stały się prawdziwie narodowe. Symbolizowały państwo, którego chwilowo nie było i naród, który pod tymi barwami wybijał się na niepodległość. Chociaż Rzeczypospolitej Obojga Narodów już nie ma należy wiedzieć, że nasze barwy narodowe przypominają tradycje państwa, istniejącego ponad 400 lat, które wytworzyło nową jakość naszego narodu.

Biało-czerwone barwy narodowe uchwałą z dnia 1 sierpnia 1919 zostały uznane za barwy państwowe i znalazły się na fladze o proporcjach 5:8. Od tej chwili po dzień dzisiejszy zmieniano nieznacznie odcień barwy czerwonej. W latach 1919-1927 była to ciemna czerwień, od 1928 do 1980 cynober, a później barwa nieco ciemniejsza od cynobru, określona w ustawie według wzoru CIELUV, którego nikt nie umie przetłumaczyć na powszechnie dziś używane systemy CMYK, RGB lub Pantone.

